

A Kúria v é g z é s e

Az ügy száma: Kvk.IV.37.367/2018/2.

A tanács tagjai: dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, előadó bíró dr. Dobó Viola bíró,
dr. Horváth Tamás bíró

A kérelmező:

Képviselője:

Az eljárás tárgya: választási ügy

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó: a kérelmező

A felülvizsgált jogerős határozat: a alperes neve532/2018. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a alperes neve532/2018. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A kérelmező 2018. március 13-án kifogást nyújtott be a Pest Megye 5. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz, amelyben előadta, hogy a Jobbik Magyarországért Mozgalom 2018. március 12-én választási plakátokat (a továbbiakban: Plakát) helyezett ki Pest Megye 5. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületéhez tartozó Fót településen. A Plakáton a kifogás benyújtójának képmása látható az alábbi szöveg kíséretében: „Az Ön képviselője; Tuzson Bence 2014 óta egyszer ejtette ki Fót nevét az Országgyűlésben”. A kérelmező előadta, hogy a Plakát kiadójaként a Jobbik Magyarországért Mozgalom van megjelölve, illetve felelős szerkesztőként és kiadóként M.K. Állítása szerint a Plakáton az az állítás szerepel, hogy a kérelmező 2014 óta Fót nevét csupán egyszer ejtette volna ki az Országgyűlésben, amely álláspontja szerint valótlan állítás, mivel csak az utóbbi négy hónapban több alkalommal foglalkozott a választókerületéhez tartozó településekkel a parlamenti felszólalásaiban. Állítása alátámasztására szövegszerűen, valamint a parlament hivatalos oldalára mutató internetes elérhetőséggel is meghivatkozta a kérelmező a 2018. február 20-án, 2017. december 12-én, valamint 2017. november 20-án elhangzott felszólalásait.

- [2] Az ügyben eljáró OEVB a 26/2018. (III. 14.) számú határozatában a kifogásnak helyt adott, és megállapította, hogy a Jobbik Magyarországért Mozgalom jelölő szervezet, és M.K. felelős szerkesztőként és kiadóként megsértette a Ve. 2. § a), c) és e) pontjában foglalt rendelkezéseket a 2018. március 12-én Fót településen kihelyezett választási plakátokon szereplő állítással. Egyidejűleg eltiltotta őket a további jogsértéstől. Az OEVB szerint a Plakáton az OEVB által elbírált megfogalmazás tényállításnak minősül, ebből kifolyólag az nem áll az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésben megfogalmazott véleménynyilvánítás szabadságának védelme alatt. A véleménynyilvánítás szabadsága nem adhat teret valótlan tényállításokon alapulva más személyre vonatkozóan valótlan tények közlésére. A vizsgált kijelentések alkalmasak a választói akarat befolyásolására, sértik a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontban foglalt választási alapelvet. Az OEVB döntésében hivatkozott - többek között - a Kúria Kvk.IV.37.488/2014/3. számú, Kvk.III.37.211/2006/3. számú és Kvk.III.37.107/2008/2. számú végzéseire.
- [3] Az OEVB döntésével szemben egy beadványozó fellebbezést nyújtott be a alperes nevéhez. A Nemzeti Választási Bizottság az 532/2018. számú határozatában az Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 26/2018. (III. 14.) számú határozatát megváltoztatta, és a kifogást elutasította.
- [4] A Nemzeti Választási Bizottság döntésben hivatkozott az Alkotmánybíróság 5/2015. (II. 25.) AB és a 9/2015. (IV.23.) AB határozatára, valamint a Kúria Knk.I.37.723/2016/3. számú döntésére, ezekből idézte a releváns részeket. Mindezek alapján a alperes nevéhez megállapította, hogy a kifogásolt kijelentés - nevezetesen a Fóton több helyen kihelyezett Plakáton szereplő felirat, miszerint „Tuzson Bence 2014 óta egyszer ejtette ki Fót nevét az Országgyűlésben” - a véleménynyilvánítás szabadsága nyújtotta, a fentiekben rögzített alkotmánybíróági és kúriai döntésekben részletezett, magasabb szintű védelmet élvez. A kijelentés tartalma a választási plakátokat kihelyező jelölő szervezet politikai véleménye, mellyel a választókerületi választópolgárokat szólítja meg, az ő figyelmüket kívánja felhívni a mandátumszerzésért vívott politikai küzdelemben.
- [5] A alperes neveálláspontja szerint a jogorvoslati kérelem tárgyává tett kijelentés a közéleti vita körébe tartozik, és az országgyűlési képviselők általános választását érintő véleménynyilvánítás, az a választópolgárok választói akaratának befolyásolását, döntési lehetőségei elősegítését célozza. A alperes neverögzítette továbbá, hogy politikai vélemény vitatására és cáfolatára a Plakáton megnevezett jelölteknek a választási kampány során minden lehetősége adott. A kijelentés, értéktételek tartalmának bizonyítására azonban nincs törvényes lehetőség. A kijelentés cáfolata lehet a választók meggyőzésére alkalmas eszköz a kampány hátralévő időszakában, a véleménynyilvánítás azonban jogi felelősség megállapításának nem lehet alapja.
- [6] A fentiekre tekintettel a alperes nevéhez a következtetésre jutott, hogy az OEVB 26/2018. (III. 14.) számú határozata törvénysértő, mivel a kifogásolt Plakátok kapcsán a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjaiban rögzített eljárási alapelvek sérelmét nem lehet megállapítani.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem

- [7] A kérelmező felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a alperes neve532/2018. számú határozatával szemben. Álláspontja szerint a Plakáton szereplő állítás valótlansága a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjában meghatározott alapelvekbe ütközik.
- [8] A kérelmező szerint 2017. 11.20., 2017. 12.12. és 2018. 02.20. napján az országgyűlési

felszólalásaiban említette Fót települést, a 2017. 12.12. és 2018. 02. 20. napján elhangzott felszólalásaiban több ízben is. Erre figyelemmel a Plakáton közölt állítás, miszerint a kifogás benyújtója 2014 óta egyszer ejtette volna ki Fót nevét az Országgyűlésben, valótlan. Véleménye szerint a Plakáton szereplő szöveg tényállítás, hiszen az ún. bizonyíthatósági teszt alapján - amelyet egyébként maga az NVB is felhív az indokolásában - vizsgálható. A valótlan tényállítás a tartalmát tekintve alkalmas egyébként arra, hogy a választói akaratot negatív értékítélet kiváltásával negatív irányba befolyásolja.

- [9] A Ve. 2. (1) bekezdés e) pontja előírja, hogy a választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvét. A kérelmező hivatkozott a Kúria a Kvk.IV.37.488/2014/3. számú végzésében már kifejtettekre, miszerint a választási kampány a véleménynyilvánítás szabadsága megnyilvánulási formája, és hangsúlyozta azt is, hogy kampányidőszakban különösen fontos a véleményszabadság érvényesülése. A Ve. nem tiltja a negatív kampány folytatását. Ami azt jelenti, hogy megengedett a konkurens jelölt képessége hiányosságainak, programhibáinak felsorolása, felnagyítása, karikírozása, a kampányt folytató előnyeinek hangsúlyozása mellett. Az ilyen irányú kampánytevékenységnek azonban gátat szabnak a Ve. alapelvei. A véleménynyilvánítás szabadsága az Alaptörvényben és Ptk.-ban megfogalmazott emberi méltósághoz való joggal összeegyeztetve gyakorolható. A kérelmező szerint ebből a szempontból kell vizsgálni, hogy a kifogásolt, Plakáton való közlés az abban foglalt tartalommal a fenti jogot sérti-e.
- [10] Hivatkozott továbbá a kérelmező az OEVB által felhívott eseti döntésekre is: a Kúria Kvk.IV.37.429/2010/6. és Kvk.III.37.211/2006/3. számú végzései értelmében a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott választási alapelv sérelme akkor állapítható meg, ha a választásban érintett résztvevők a választással kapcsolatos jogaikat - ezek között a kampánytevékenység folytatásának jogát - oly módon gyakorolják, hogy egyes tények elhallgatásával, vagy elferdítésével megkísérlik a választókat megtéveszteni, és ezáltal politikai ellenfeleik választási esélyeit csökkenteni (tényállítás), míg a Kvk.III.37.211/2006/3. és Kvk.III.37.107/2008/2. számú végzések szerint értékítélet kifejezésével a választási alapelvek sérelme nem valósítható meg, még akkor sem, ha az adott megnyilvánulás éles megfogalmazást tartalmaz.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott az alábbiak szerint:
- [12] A Kúria elsőként azt állapította meg, hogy jelen ügyben a közszereplők kritizálhatóságával kapcsolatos probléma merült fel, továbbá a sérelmezett szöveg kampányidőszakban hangzott el, ezért a választási kampány specialitásai is irányadóak annak megítélése során. A Kúria elfogadta, hogy a kifogásolt kijelentés az ún. negatív kampány körébe tartozik.
- [13] 1. Az ügyben az OEVB alapvetően az országgyűlési képviselők 2014-es általános választásán, illetve ezt megelőzően meghozott kúriai döntésre hivatkozott. A Kvk.IV.37.488/2014/3. számú ügyben a Kúria helybenhagyta a alperes neveazon döntését, amely megállapította a Ve. 2. § c) és e) pontjának sérelmét a valós tényeket elferdítő, azokat hamis színben feltüntető közlés miatt. Hivatkozott még az OEVB a 2014-es választásokat megelőző időszakban hozott Legfelsőbb Bíróság-i döntésekre is. A Kvk.IV.37.429/2010/6. és Kvk.III.37.211/2006/3. számú végzések szerint a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott választási alapelv sérelme akkor állapítható meg, ha a választásban érintett résztvevők a választással kapcsolatos jogaikat - ezek között a

kampánytevékenység folytatásának jogát - oly módon gyakorolják, hogy egyes tények elhallgatásával, vagy elferdítésével megkísérlik a választókat megtéveszteni, és ezáltal politikai ellenfeleik választási esélyeit csökkenteni (tényállítás).

- [14] A fenti döntésekben a közszereplőket ért bírálat - a véleménynyilvánítás szabadsága - a Ve. 2. § e) pontjában meghatározott jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményével kapcsolatban került értékelésre, mégpedig úgy, hogy ezen választási alapelv érvényesülése adott esetben a kifejezés szabadsága elé korlátot állíthat az alábbiak szerint: A Kúria a Kvk.IV.37.488/2014/3. számú végzésében - többek között - rámutatott, hogy a hazai és nemzetközi emberi jogi standardok szerint a politikai közszereplők vonatkozásában a kritika határai szélesebbek, mint más személyek esetében. Bár a becsület büntetőjogi védelmével összefüggésben került kidolgozásra, de általános tartalma szerint figyelembe veendő, hogy a véleménynyilvánítási szabadság által nyújtott oltalom szempontjából különbséget kell tenni tényállítás és értékítélet között. A strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága az 1986. július 8-án meghozott *Lingens kontra Ausztria* ügyben kifejtette, hogy különbséget kell tenni tények és értékítéletek között, mivel az előző meglelte bizonyítható, az utóbbiaké lehetetlen. Így az értékítélet alkotmányos védelem alatt áll, de nem áll a véleménynyilvánítás védelme alatt a közszereplő becsületének csorbítására alkalmas azon hamis tényállítás, híresztelés, illetve ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezés használata, ha aényt állító, híresztelő, illetve ilyen tényre közvetlenül utaló személy tudta, hogy a közlése lényegét tekintve valótlan vagy azért nem tudott annak valótlanágáról, mert a hivatása vagy foglalkozása alapján (pl. újságíró) a reá irányadó szabályok szerinti figyelmet, körültekintést elmulasztotta.
- [15] 2. A alperes nevedöntését a 2014-es országgyűlési képviselőválasztást követően megtartott időközi választások során született kúriai döntéseket megsemmisítő alkotmánybíróági határozatokra alapította: az 5/2015. (II. 25.) AB határozatra és a 9/2015. (IV.23.) AB határozatra.
- [16] 2.1. Az 5/2015. (II. 25.) AB határozat alapjául szolgáló ügyben a veszprémi időközi választáson Kész Zoltán 2015. február 1-jén a budapesti Kossuth téren tartott demonstráción elhangzott azon kijelentése volt a jogvita tárgya, hogy „A Fidesznek van 11 jelöltje, 11 különböző mezben. Kamu jelöltekkel, és az ellenzéki szavazók megosztásával, és készülők kalandorokkal áll fel a Fideszes csapat.” A Kúria a Kvk.I.37.191/2015/3. számú végzésében elfogadta a alperes neveazon álláspontját, amely szerint ez kijelentés a véleménynyilvánítás körébe tartozó megnyilvánuláson túl (így pl. kamujelölt) olyan ténymegállapítást tartalmaz, amely tényszerűen és többszörösen eltér a valóságtól. Így a alperes neveés a Kúria is megállapította a jogsértést. Az Alkotmánybíróság azonban az 5/2015. (II.25.) AB határozatában megsemmisítette a Kúria Kvk.I.37.191/2015/3. számú végzését. Az 5/2015. (II.25.) AB határozat szerint: „Választási kampányban tipikusan a közszereplők egymás közti kontextusában kell értelmezni és megítélni a véleménynyilvánítási szabadságot, illetve annak korlátait. Ez mindenekelőtt annyit jelent, hogy az egymással versengő jelöltek igyekeznek előnyt szerezni, s ennek elérése érdekében nyíltan és akár kendőzetlenül is megnyilvánulhatnak. Társadalmi érdek, hogy a kampányban nemcsak a közügyeket, hanem az egyes jelöltek alkalmasságát és a jelölő/támogató szervezet programját is megvitassák. Ez alkalmanként kemény verbális csatározásokat is jelenthet, de ez része a kampány során megvalósuló véleménynyilvánítási szabadságnak. Ha jogvitára kerül sor, a bíróságnak az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak szerint kell eljárnia, vagyis úgy, hogy a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék. [...] Az is fontos szempont, hogy azok a közszereplők, akik nyíltan vállalhatnak közéleti-politikai szerepet (szemben például egy bíró idevonatkozó lehetőségeivel), meg is tudják magukat védeni az alaptalan megnyilvánulásokkal szemben a nyilvánosság előtt. Erre minden lehetőség adott például egy választási kampány során az országgyűlési képviselőjelölteknek. A véleménynyilvánítás szabadsága tehát fokozottan érvényesül

olyan értékítéletekkel kapcsolatban, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot, még akkor is, ha esetleg túlzóak és felfokozottak, netán képi (elvont) formában jelennek meg.” (Indokolás [26], [28])

- [17] 2.2. A 9/2015. (IV. 23.) AB határozat alapjául szolgáló ügy előzménye, hogy egy magánszemély kifogást nyújtott be a Veszprém Megye 03. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz. Ebben előadta, hogy a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Fidesz Ajkai Szervezete nem jóhiszeműen és nem rendeltetésszerűen gyakorolta jogait akkor, amikor a közösségi oldalán 2015. március 29-én megosztott Pad Ferenc bemutatkozik címmel egy videót. Szerinte a videóban szereplő közlésekkel (A cég vezetői között ott ült Pad Ferenc; Pad Ferenc dolga az lett volna, hogy megakadályozza a katasztrófát, de ő semmit sem tett) valótlan tényeket híresztel, továbbá a kifogást tevő becsületén túl a választók jogos érdekét is sérti, mert ezek a közlések alkalmasak arra, hogy a közvéleményt, a választókat negatívan befolyásolják. Az OEVB a kifogást elutasította, a alperes nevépedig azt helybenhagyta. A Kúria azonban a Kvk.II.37.345/2015/3. számú végzésével az NVB határozatát - az OEVB határozatra is kiterjedően - megváltoztatta, és a videót közzétevő szervezetet a további jogsértéstől eltiltotta. A Kúria kimondta, hogy alaptalanul állapította meg az NVB és az OEVB, hogy a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye nem sérült. A Kúria indokolásában kifejtette, hogy a kifogásolt videóban az OEVB és az NVB által elbírált megfogalmazás tartalmaz tényállításnak minősülő kijelentéseket, így azok nem állnak az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésben megfogalmazott véleménynyilvánítás szabadságának védelme alatt. A Kúria döntését arra alapozta, hogy a sérelmezett közlést semmilyen adat vagy tény nem támasztja alá, és sérti a jelölt becsületét. A Kúria figyelembe vette, hogy Pad Ferenc 2010. szeptember-októberben a katasztrófa okozójaként említett MAL Zrt. vezetőségének nem, hanem a felügyelő bizottságnak volt a tagja. A felügyelő bizottság ellenőrző tevékenységet végez, így nem lehet egy felügyelő bizottsági tagot a vezetőség körébe sorolni. A Kúria az elemezett Kvk.II.37.345/2015/3. számú végzésben elfogadta, hogy a jelölt semmit sem tudott tenni a tragédia elkerülése érdekében, a szórólapon tett közlés a jelölt büntetőjogi felelősségét veti fel. Hangsúlyozta, hogy az iszapkatasztrófával összefüggésben a büntetőeljárás tart, a jelölt büntetőjogi felelőssége az eljárásban nem merült fel.
- [18] Az Alkotmánybíróság a 9/2015. (IV. 23.) AB határozatában a Kúria Kvk.II.37.345/2015/3. számú végzését megsemmisítette. A határozatban „[a] konkrét közlés körülményeinek, tárgyának és céljának figyelembevételével az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a választási kampány során közzétett videó és annak közlései egyértelműen a véleménynyilvánítás szabadságának fokozott védelmét élvező közügyek szabad vitatásának fogalmi körébe tartoznak. A Kúria a döntése meghozatalakor tehát nem volt tekintettel arra, hogy a jelölő szerv indítványozó által képviselt városi szervezete politikai véleményként tette közzé a videót egy választási kampány során. ... Az Alkotmánybíróság hangsúlyoz[t]a, hogy a jelen, kifejezetten politikai jellegű választási ügyben eljárva a konkrét ügy összes értékelt körülményére figyelemmel volt, és döntését erre tekintettel hozta meg.” (Indokolás [43], [44]).
- [19] 3. Az 1. és 2. pontban részletesen bemutatottak alapján látható tehát, hogy az Alkotmánybíróság - az 5/2015. (II. 25.) AB határozatában és a 9/2015. (IV. 23.) AB határozatában - választási kampányidőszakban a jelöltek, közszereplők kritizálhatóságának a mércéjét megemelte. Az OEVB határozat az ez előtti kúriai gyakorlatot vette figyelembe, míg a alperes nevemár a fenti alkotmánybírósági határozatokra épített. A alperes neveáltal is idézett 2016-ban meghozott Knk.I.37.723/2016/3. számú határozat is már az 5/2015. (II.25.) AB és a 9/2015. (IV.23.) AB határozatok megállapításain alapul, ahogyan ezen alkotmánybírósági döntések a közszereplők egymás közötti kontextusában rögzítették a véleménynyilvánítás szabadságának preferenciáját.

Szinten ezt a mércét érvényesítette a Kúria a 2018. március 20-án meghozott a Kvk.VI.37.327/2018/2. számú végzésében is.

- [20] A fentiekre - azaz az Alkotmánybíróság által felállított szigorúbb mérce követésére - tekintettel a Kúria jelen ügyben megállapította, hogy helyesen mérlegelt a alperes neve, amikor nem állapította meg a Ve. 2. § (1) bekezdésben megjelölt alapelvek sérelmét, s amikor az Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 26/2018. (III. 14.) számú határozatát megváltoztatta, és a kifogást elutasította. A kérelmező által sérelmezett - meghökkentő és túlzó - kifejezésben rejlő vélemény arra kívánja ráirányítani a figyelmet, hogy a jelölt mennyit foglalkozott az adott település ügyeivel, amely kijelentés cáfolata - ahogy a alperes nevé megállapította - a választók meggyőzésére alkalmas eszköz a kampány hátralévő részében. Ezáltal a közéleti vita körébe tartozik.
- [21] A Kúria az NVB határozatát a fentiekre figyelemmel a Ve. 231. § (5) bekezdés a) pontját alkalmazva helybenhagyta.

Záró rész

- [22] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Ve. 228. § (2) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 630. § (5) bekezdése alapján alkalmazandó, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 124. § (5) bekezdésének megfelelően - tekintettel a Ve. 229. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokról szóló 2005. évi XVII. törvény 1. § (2) bekezdésére - tárgyaláson kívül bírálta el.
- [23] A Kúria a Ve. 228.§ (2) bekezdésének megfelelően a Pp. 630.§ (5) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 35.§ (1) bekezdése, a Pp. 101.§ (1) és 102.§ (1) bekezdései alapján kötelezte a kérelmezőt a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A.§ (5) bekezdése szerinti összegű eljárási illeték megfizetésére.
- [24] A Kúria határozata elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve.232.§ (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2018. március 23.

dr. Balogh Zsolt sk. a tanács elnöke, előadó bíró, dr. Dobó Viola s.k. bíró, dr. Horváth Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő